

METODICKÝ PRÍSTUP K OSOBÁM S NEDOSTATKOM PRÍLEŽITOSTÍ V AKREDITOVANÝCH A KRÁTKODOBÝCH PROJEKTOCH MOBILITY UČIACICH SA A ZAMESTNANCOV V SEKTORE VZDELÁVANIA DOSPELÝCH

(KA121, KA122)

OBSAH

1. Osoby s nedostatkom príležitostí

2. Finančná podpora inklúzie

- **Finančná podpora inklúzie pre organizáciu**
- **Finančná podpora inklúzie pre účastníkov**
- **Podpora inklúzie v rámci ostatných rozpočtových kategórií**
 - **Prípravné návštevy**
 - **Sprevádzajúce osoby**
 - **Jazyková podpora**

3. Podporné dokumenty

1. OSOBA S NEDOSTATKOM PRÍLEŽITOSTÍ

Sprievodca programom v slovníku pojmov[1] definuje osoby s nedostatkom príležitostí nasledovne:

„Osoby s nedostatkom príležitostí sú osoby, ktoré z ekonomických, sociálnych, kultúrnych, geografických alebo zdravotných príčin, z dôvodu migrantského pôvodu alebo z dôvodov ako zdravotné postihnutie či ťažkosti vo vzdelávaní, ako aj z iných dôvodov vrátane takých, ktoré môžu vrátane takých, ktoré môžu spôsobovať diskrimináciu podľa článku 21 Charty základných práv Európskej únie[2], čelia prekážkam, ktoré im bránia v účinnom prístupe k príležitostiam v rámci programu.“

V prípade účastníkov s nedostatkom príležitostí v akreditovaných a krátkodobých projektoch v sektore vzdelávania dospelých ide o učiacich sa a zamestnancov, ktorým by rôzne prekážky nedovoľovali zapojenie do mobilitných aktivít bez dodatočnej finančnej alebo inej podpory.

Sprievodca programom uvádza zoznam prípadných prekážok, ktoré môžu jednotlivo alebo v rôznych vzájomných kombináciách brániť osobám s nedostatkom príležitostí v účasti.

Zoznam prekážok v Sprievodcovi programom nie je úplný a slúži ako referencia pre národné agentúry pri vykonávaní opatrení na zlepšovanie prístupnosti a oslovenia ľudí s nedostatkom príležitostí. Základné mechanizmy podpory a opatrenia sú opísané v Sprievodcovi programom a Vykonávacích usmerneniach – Stratégii pre inklúziu a rozmanitosť v rámci programu Erasmus+ a Európskeho zboru solidarity[3]. Na úrovni národnej agentúry boli identifikované špecifické skupiny osôb s nedostatkom príležitostí (Podporné dokumenty).

Okrem finančnej podpory inklúzie ide napr. o opatrenia súvisiace s transparentným výberom účastníkov s nedostatkom príležitostí zohľadňujúcim kľúčové faktory, akými sú motivácia, zásluhy, ako aj osobný rozvoj a vzdelávacie potreby účastníkov. Pri výbere účastníkov z radov zamestnancov by sa malo zabezpečiť, aby boli prínosy vyplývajúce z ich profesijného rozvoja dostupné všetkým učiacim sa v organizácii.

[1] Sprievodca programom definuje účastníka s nedostatkom príležitostí ako: „Osoba s nedostatkom príležitostí je potenciálny účastník, ktorému osobný, fyzický, duševný alebo zdravotný stav nedovoľuje zúčastňovať sa na projekte/akcii mobility bez dodatočnej finančnej alebo inej podpory.“[1]

[2] https://www.erasmusplus.sk/erasmus_2021_2027/doc/vyzva/2022/2022-Programme-guide_sk.pdf

[3] <https://erasmus-plus.ec.europa.eu/document/implementation-guidelines-erasmus-and-european-solidarity-corps-inclusion-and-diversity-strategy>

2. FINANČNÁ PODPORA INKLÚZIE

Finančná podpora inklúzie pokrýva náklady spojené so zapájaním účastníkov s nedostatkom príležitostí (prípadne ich sprevádzajúcich osôb) a zmierňovaním a odstraňovaním prekážok brániacich im v účasti na mobilitách za rovnakých podmienok, ako majú ich kolegovia či učiaci sa, ktorí nespádajú do kategórie s nedostatkom príležitostí. Poskytuje sa na troch úrovniach a je na organizácií, ktorý typ finančnej podpory bude čerpať, môže aj všetky:

- podpora inklúzie pre organizáciu,
- podpora inklúzie pre účastníkov,
- podpora inklúzie v rámci ostatných rozpočtových kategórií.

Finančná podpora inklúzie pre organizáciu

Táto podpora je určená pre vysielajúcu organizáciu na pokrytie nákladov súvisiacich s organizáciou aktivít účastníkov s nedostatkom príležitostí, napr.:

- pokrytie administratívnych nákladov súvisiacich s určením statusu účastníka, identifikáciou prekážok a individuálnych potrieb (napr. poplatky za potvrdenie od lekára, preklad lekárskej správy, notárske overenia a pod.);
- individualizovanú prípravu, predodjazdové školenie účastníka s nedostatkom príležitostí;
- špecifickú podporu súvisiacu s logistickými opatreniami, prípadne sprevádzajúcou osobou alebo asistentom;
- identifikáciu/komunikáciu s hosťiteľskými organizáciami;
- dodatočnú prípravu zamestnancov hosťiteľskej organizácie s ohľadom na špecifické potreby účastníka.

Mechanizmus financovania: 125 EUR na každého účastníka (od výzvy 2024); 100 EUR na každého účastníka (výzva 2021, 2022, 2023).

Pravidlo pridelenia: nárok na tento typ finančnej podpory vzniká organizácii automaticky, pokiaľ do projektových aktivít zapojí účastníka/účastníkov s nedostatkom príležitostí a označí ich v žiadosti o grant. Do tejto rozpočtovej kategórie je možné presúvať finančné prostriedky počas trvania projektu v súlade s dohodou o grante.

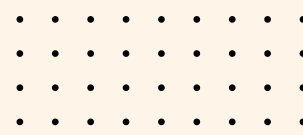

Podporné dokumenty: nepožaduje sa. Organizácia je však povinná u seba uchovávať doklady preukazujúce, že účastník patrí do jednej z kategórií účastníkov s nedostatkom príležitostí.

Finančná podpora inklúzie pre účastníkov

Ide o **dodatočné náklady, ktoré priamo súvisia s potrebami účastníkov s nedostatkom príležitostí a ich sprevádzajúcimi osobami**, ktoré vzniknú v súvislosti s mobilitou v prípadoch, ktoré by grant nedokázal pokryť. Ak sa dodatočné náklady týkajú cesty a/alebo špeciálnej stravy, organizácia musí zabezpečiť, aby nedochádzalo k dvojitému financovaniu.

Príklady oprávnených nákladov:

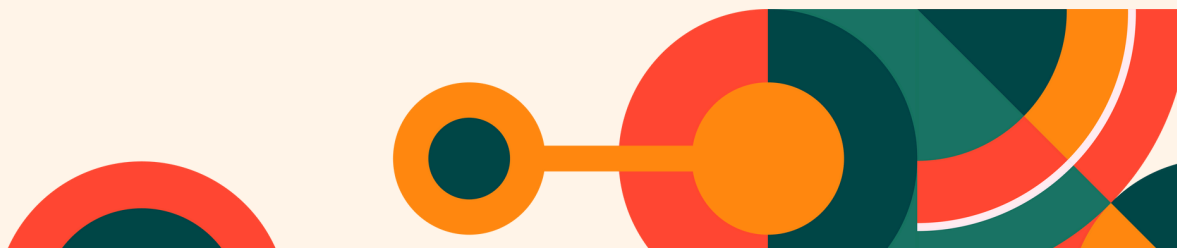
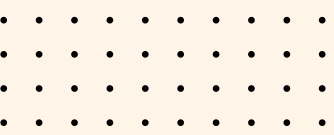
- **príspevok na prepravu**, ak nepostačuje grant na cestu (napr. prenájom špeciálneho motorového vozidla, ak je daná osoba odkázaná na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom, prípadne je takáto preprava zabezpečovaná oprávnenou osobou/obcou/poskytovateľom sociálnych služieb) do/z miesta konania aktivity, ako aj na mieste konania aktivity (napr. ak daná osoba nie je schopná používať verejnú hromadnú dopravu, a to či už z dôvodu fyzických alebo psychických obmedzení). V tomto prípade si žiadateľ nežiada o cestovné na daného účastníka cez rozpočtovú kategóriu Cestovné náklady, ale zažiada si o ňu v rámci tejto rozpočtovej kategórie Podpora inklúzie pre účastníka;
- **príspevok na stravu**, ak nepostačuje grant na individuálnu podporu (špeciálna strava – intolerancie a pod.). V tomto prípade si žiadateľ žiada o náklady navyše cez túto rozpočtovú kategóriu Podpora inklúzie pre účastníka;
- **náklady na tlmočníkov** (vrátane posunkového jazyka);
- **príspevok** v prípade, ak účastník mobility potrebuje **asistenciu alebo opatrovanie** (napr. náhrada pre fyzickú osobu, ktorá vykonáva osobnú asistenciu na základe písomnej zmluvy alebo pre rodinného člena v prípade opatrovania);
- **materiálna podpora účastníkov** – špeciálne didaktické pomôcky, špeciálne zdravotnícke potreby, špeciálne vybavenie potrebné na mobilitu pre účastníkov zo sociálne znevýhodneného prostredia (napr. pracovná obuv, pracovné oblečenie, pracovné pomôcky, kufre atď.).

Mechanizmus financovania: refundácia reálnych nákladov (100 % oprávnených nákladov) preukázaných účtovnými dokladmi. Vyúčtovanie reálnych nákladov prikladá organizácia k záverečnej správe spolu s podpornými dokumentmi.

Pravidlo pridelenia: v žiadosti o grant uvádza žiadateľ **počet osôb**, pre ktoré žiada podporu, **sumu** a aj **zdôvodnenie/vysvetlenie potreby** podpory a požadovanej sumy. Suma, o ktorú žiadateľ v rámci tejto rozpočtovej kategórie žiada, je odhadovaná. Je možné prideliť grant pre účastníkov s nedostatkom príležitostí aj počas realizácie projektu, ak sa objavila takáto potreba, a to presunom finančných prostriedkov do príslušnej kategórie v súlade s pravidlami stanovenými v dohode o grante. Pri projektoch KA121 je možné si v priebehu projektu požiadať o dodatočnú podporu inklúzie pre účastníka vo fáze tzv. „interim amendmentu“ (priebežná zmluva o poskytnutí grantu/dohody o grante) a tým navýšiť maximálnu výšku grantu.

Podporné dokumenty:

- **pred aktivitou:** dokumentácia, ktorú príslušná národná agentúra označila za relevantný dôkaz o tom, že účastník patrí do jednej z kategórií účastníkov s nedostatkom príležitostí (Podporné dokumenty).
 - **po aktivite:** potvrdenie o účasti jednotlivca s nedostatkom príležitostí na aktivite vo forme jedného alebo viacerých dokumentov, v ktorých sa uvádza meno a priezvisko účastníka a vzdelávacie výstupy, ako aj dátum začiatku a skončenia aktivity. V prípade, že účastníkom počas aktivity pomáhali sprevádzajúce osoby, uvedú sa aj ich mená a priezviská a dĺžka ich pobytu. Podporné dokumenty musia byť podpísané zodpovednou osobou hostiteľskej organizácie a účastníkom, ak je to relevantné.
-
-

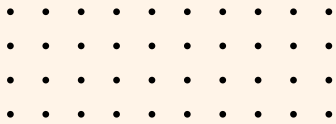

Podpora inklúzie v rámci ostatných rozpočtových kategórií

▲ Prípravné návštevy

Organizácie môžu **pred uskutočnením mobility účastníka s nedostatkom príležitostí** vykonať prípravnú návštevu u svojej hostiteľskej organizácie. Prípravná návšteva nie je samostatnou aktivitou, ale predstavuje podporné opatrenie pre plánovanú mobilitu.

Prípravná návšteva musí byť riadne odôvodnená a musí slúžiť na zlepšenie inkluzívnosti, rozsahu a kvality aktivít v rámci mobility. Jej účelom môže byť zabezpečenie lepšej prípravy mobility účastníkov s nedostatkom príležitostí, vrátane začatia výkonu práce v novej partnerskej organizácii alebo prípravy dlhodobej mobility aktivity. Na prípravných návštevách sa môžu riešiť napr. aj úlohy týkajúce sa nastavenia administratívnych podmienok a budovania dôvery a porozumenia medzi zapojenými organizáciami. Prípravné návštevy sa môžu organizovať pri príprave akéhokoľvek druhu mobility učiacich sa alebo zamestnancov okrem kurzov a školení. Na každú hostiteľskú organizáciu môže byť zorganizovaná najviac jedna prípravná návšteva.

Na prípravných návštevách sa môžu zúčastniť zamestnanci priamo zapojení do organizácie aktivít projektu, napr. koordinátor projektu, sprevádzajúca osoba. Vo výnimočných prípadoch sa môžu na prípravných návštevách súvisiacich s ich aktivitami podieľať učiaci sa, ktorí sa zúčastňujú dlhodobej vzdelávacej mobility, a účastníci s nedostatkom príležitostí, ktorí sa zúčastňujú na akomkoľvek type mobility.

Trvanie prípravnej návštevy nie je definované, ale malo by byť adekvátne stanoveným cieľom prípravnej návštevy.

Príklady cieľov:

- vytvorenie bezpečného prostredia pre účastníkov s nedostatkom príležitostí,
- výber vhodného mentora,
- príprava individuálneho vzdelávacieho plánu.

Mechanizmus financovania: jednotkové náklady.

Pravidlo pridelenia: na základe počtu účastníkov prípravnej návštevy: **680 EUR na účastníka** (od výzvy 2024), **575 EUR na účastníka** (výzva 2021, 2022, 2023) pri maximálnom počte troch účastníkov na jednu návštevu. Uvedená suma slúži na cestovné a pobytové náklady účastníka súvisiace s účasťou na prípravnej návšteve.

Podporné dokumenty: **potvrdenie o účasti na prípravnej návšteve** vo forme programu a vyhlásenia podpísaného účastníkom a hositeľskou organizáciou, v ktorom sa uvádza meno a priezvisko osoby, dátum aktivity a účel aktivity.

▲ Sprevádzajúce osoby

Sprevádzajúca osoba v kontexte inklúzie je osoba, ktorej úlohou je zaistiť bezpečnosť, poskytovať podporu a pomoc a uľahčovať účinné vzdelávanie účastníkovi s nedostatkom príležitostí (učiacim sa, vzdelávajúcim sa dospelým, zamestnancom) počas mobility v zahraničí.

Mechanizmus financovania (možnosť vybrať len jeden spôsob, na základe potrieb organizácie):

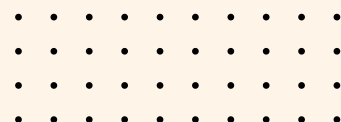
- **príspevok na cestu a pobytové náklady na základe jednotkových nákladov (cestovné náklady a individuálna podpora), alebo**
- **refundácia reálnych nákladov (100 % oprávnených nákladov)** preukázaných účtovnými dokladmi v odôvodnených prípadoch, kedy by grant na cestu a pobytové náklady nedokázal vzniknuté náklady pokryť.

V prípade sprevádzajúcich osôb sa pri individuálnej podpore (pobytové náklady) uplatňujú **sadzby pre zamestnancov**. Vo výnimočných prípadoch, ak sprevádzajúca osoba musí zostať v zahraničí dlhšie ako 60 dní, sa jej uhradia náklady spojené s pobytom po 60. dni z rozpočtovej kategórie Podpora inklúzie pre účastníkov.

Pravidlo pridelenia: žiadateľ uvádza v žiadosti o grant počet sprevádzajúcich osôb, pre ktoré žiada podporu. Je možné prideliť grant pre sprevádzajúcu osobu aj počas realizácie projektu, ak sa objavila takáto potreba, a to presunom finančných prostriedkov do príslušnej kategórie v súlade s pravidlami stanovenými v dohode o grante.

V rámci každej aktivity možno poskytnúť dodatočnú podporu osobám sprevádzajúcim účastníkov s nedostatkom príležitostí. Sprevádzajúce osoby možno podporovať počas celého trvania aktivity, alebo len určitý čas jej trvania.

Podporné dokumenty: **potvrdenie o účasti na aktivite** s uvedením mena a priezviska sprevádzajúcej osoby a dátumu začiatku a konca aktivity. Podporné dokumenty musia byť podpísané hositeľskou organizáciou a účastníkom tam, kde je to relevantné.

Jazyková podpora

Jedná sa o náklady na zabezpečenie výučby a materiálov na zlepšenie **znalosti jazyka plánovanej aktivity** ako napr.:

- zabezpečenie výuky príslušného posunkového jazyka pre nepočujúceho alebo nedoslýchavého účastníka;
- zabezpečenie jazykovej prípravy pre nevidiaceho alebo slabozrakého účastníka, ktorý z rôznych príčin nemôže využiť online jazykovú podporu.

Mechanizmus financovania: príspevok na jednotkové náklady.

Pravidlo pridelenia: na základe počtu účastníkov: **150 EUR na účastníka, ktorý nemôže získať online jazykovú podporu OLS pre nedostupnosť vhodného jazyka alebo úrovne**. Na takýto príspevok nemajú nárok zamestnanci v rámci mobility kurzy a školenia a vzdelávajúci sa dospelí v rámci skupinovej mobility.

Podporné dokumenty:

- doklad o účasti na jazykovom kurze vo forme potvrdenia podpísaného poskytovateľom kurzu, na ktorom sa uvádza meno účastníka, vyučovací jazyk, forma a trvanie poskytnutého kurzu, alebo
- faktúra za zakúpenie vzdelávacích materiálov, na ktorej sa uvádza príslušný jazyk, názov a adresa organizácie, ktorá vystavila faktúru, výška a mena platby a dátum faktúry, alebo
- v prípade, že jazyková príprava je poskytnutá priamo vysielajúcou alebo hosťiteľskou organizáciou: vyhlásenie podpísané organizáciou, ktorá poskytla jazykovú prípravu s uvedením dátumu, na ktorom sa uvádza meno a priezvisko účastníka, vyučovaný jazyk, forma a trvanie jazykovej prípravy.

3. PODPORNÉ DOKUMENTY

preukazujúce, že účastník patrí do jednej z kategórií účastníkov s nedostatkom príležitostí

TYP PREKÁŽKY	POPIS	PODPORNÉ DOKUMENTY (PRÍKLADY)
ZDRAVOTNÉ POSTIHNUTIE	Za osobu s ťažkým zdravotným postihnutím (ďalej len osoba s ŤZP) sa považuje fyzická osoba, ktorej miera funkčnej poruchy je najmenej 50 %.	<ul style="list-style-type: none">• preukaz ŤZP
ZDRAVOTNÉ PROBLÉMY	Za osobu so zdravotným problémom sa považuje osoba s chronickým zdravotným ochorením alebo psychiatrickým ochorením.	<ul style="list-style-type: none">• lekárska správa, odborný lekársky posudok• odborný posudok špeciálneho pedagóga a psychológa• rozhodnutie ÚPSVaR o priznaní peňažného príspevku• správa/potvrdenie z poradenského zariadenia
PREKÁŽKY SÚVISIACE SO SYSTÉMOM VZDELÁVANIA A ODBORNEJ PRÍPRAVY	Osoby, ktoré predčasne ukončili školskú dochádzku, resp. stupeň dosiahnutého vzdelania je maximálne na úrovni 2 SKKR (slovenský kvalifikačný rámec), Dospelí s nízkou úrovňou zručností (napr. s nižšou úrovňou digitálnych zručností vo vekovej kategórii seniori)	<ul style="list-style-type: none">• potvrdenie o ukončení štúdia (napr. osvedčenie o zaučení, osvedčenie o zaškolení, vysvedčenie, vysvedčenie o záverečnej skúške a výučný list a pod.)
HOSPODÁRSKE PREKÁŽKY	<ul style="list-style-type: none">• Nízka životná úroveň, nízky príjem (napr. rodina v sociálnej núdzi)• Závislosť od systému sociálneho zabezpečenia (napr. dávky v nezamestnanosti, starobný dôchodok)	<ul style="list-style-type: none">• potvrdenie ÚPSVaR o hmotnej núdzi• čestné vyhlásenie o poberaní dávok/starobného dôchodku
SOCIÁLNE PREKÁŽKY	Ťažkosti so sociálnou adaptáciou (napr. prekážky súvisiace s diskrimináciou, odlišný materinský jazyk) Osamelý rodič s dieťaťom (t. j. osamelá žena alebo osamelý muž, ktorí sa trvale starajú o dieťa mladšie ako 15 rokov)	<ul style="list-style-type: none">• podľa situácie (čestné vyhlásenie, právoplatné súdne rozhodnutie o porušení zákazu diskriminácie a pod.)• čestné vyhlásenie osamelého rodiča/zákonného zástupcu
OSTATNÉ	Rôzne typy bariér (napr. etnický pôvod, migranti a pod.) – v závislosti od posúdenia vysielajúcej organizácie	Podľa situácie (napr. čestné vyhlásenie, žiadosť o azyl/dočasné útočisko a pod.)

Podporné dokumenty si musí uchovávať organizácia u seba, národnej agentúre ich predkladá na základe vyžiadania. **V odôvodnených prípadoch, kedy organizácia/ účastník nevie poskytnúť relevantný podporný dokument, je možné ho nahradiť podpísaným čestným vyhlásením.** Dané záležitosti je potrebné jasne opísať v záverečnej správe.